

VAI TRÒ CỦA QUỐC LỘ 10 ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI TẠI CÁC HUYỆN VÙNG DUYÊN HẢI, TỈNH THANH HÓA

Nguyễn Thị Ngọc¹, Nguyễn Thị Phương Chi²

TÓM TẮT

Bài viết nghiên cứu về vai trò của Quốc lộ 10 đối với sự phát triển kinh tế - xã hội tại địa bàn 3 huyện thuộc vùng Duyên hải tỉnh Thanh Hóa: Nga Sơn, Hậu Lộc, Hoằng Hóa. Tác giả bài báo đã sử dụng các nguồn tài liệu chính thống, tin cậy cùng với phương pháp phỏng vấn hộ dân để nghiên cứu vấn đề. Kết quả cho thấy: QL10 là tuyến đường huyết mạch của các huyện ven biển tỉnh Thanh Hóa (đoạn quốc lộ 10 đi qua). Trong những năm qua, tuyến đường này đã và đang dần khẳng định vai trò của nó đối với sự phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn: cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng tích cực, thúc đẩy sự phát triển của các ngành kinh tế, đời sống người dân ngày càng được cải thiện và nâng cao.

Từ khóa: Quốc lộ 10, kinh tế - xã hội, vùng Duyên hải tỉnh Thanh Hóa.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giao thông luôn được ví như “bệ đỡ” cho sự phát triển kinh tế - xã hội. Dưới góc độ này, tiêu biểu có các nghiên cứu của Jean-Paul Rodrigue, Claude Comtois, Brian Slackn (2009); Hans A. Adler (1987); Lê Thông, Nguyễn Minh Tuệ (2011)... Các tác giả đều đề cập đến vai trò của giao thông ở khía cạnh: góp phần làm tăng giá trị của các hoạt động kinh tế, tạo điều kiện mở rộng quy mô kinh tế, ảnh hưởng đến giá trị của các vùng sản xuất. Tại tỉnh Thanh Hóa, cùng với quốc lộ (QL) 1A, QL47, QL45, QL217..., QL10 được đánh giá là tuyến đường bộ quan trọng liên tỉnh chạy dọc theo vùng Duyên hải Bắc bộ và đi qua 03 huyện Duyên hải của tỉnh (Nga Sơn, Hậu Lộc, Hoằng Hóa). Hiện tại, QL10 đang phát huy tốt vai trò của nó trong việc góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội trên các địa bàn này.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Các phương pháp nghiên cứu

2.1.1. Phương pháp thu thập xử lý số liệu, tài liệu

Bước 1: Xác định các đối tượng, nội dung và dạng thông tin cần thu thập liên quan đến QL10; về thực trạng QL10 và vai trò của QL10 đến sự phát triển kinh tế - xã hội ở các huyện, thị vùng Duyên hải tỉnh Thanh Hóa - địa bàn QL10 đi qua. Các dạng tài liệu bao gồm tài liệu sơ cấp và nguồn tài liệu thứ cấp.

Bước 2: Tiến hành thu thập tài liệu theo kế hoạch và danh mục đã lập.

¹ Khoa Khoa học Xã hội, Trường Đại học Hồng Đức; Email:nguyenthingocxh@hdu.edu.vn

² Học viên cao học K12 chuyên ngành Địa lý học, khoa Khoa học Xã hội, Trường Đại học Hồng Đức

Tài liệu sơ cấp: là nguồn tài liệu thu được từ việc tác giả phỏng vấn 20 hộ dân nằm ven hoặc gần QL10, nhằm bù đắp các thông tin thiếu hụt hoặc chưa đủ để phục vụ phân tích những ảnh hưởng của tuyến đường này đến cuộc sống người dân ở các khía cạnh: nghề nghiệp, thu nhập, mức độ ảnh hưởng của QL10 đến sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế gia đình.

Tài liệu thứ cấp: bao gồm sách báo, bản đồ, tranh ảnh, niên giám thống kê... được thu thập từ các cơ quan phát hành và nhà xuất bản có kiểm duyệt. Cụ thể là các nghiên cứu về kinh tế - xã hội ở các huyện Hậu Lộc, Nga Sơn của các tác giả: Nguyễn Huy Năm [5], Mai Văn Hải [4], Hương Thảo [7]; nghiên cứu về xây dựng thang đo để xử lý các số liệu điều tra, khảo sát của tác giả Nguyễn Minh Hà [3], các tài liệu của cục Thống kê Thanh Hóa [2], sở GTVT tỉnh Thanh Hóa [6]; UBND huyện Hoàng Hóa [8]. Nguồn tài liệu này phục vụ cho việc tìm hiểu về QL10 và những ảnh hưởng của nó đến sự phát triển kinh tế - xã hội tại các địa bàn nó đi qua ở vùng duyên hải tỉnh Thanh Hóa.

Bước 3: Từ các số liệu, tài liệu thô, tác giả xử lý thành các số liệu tinh thông qua tính toán sự tăng trưởng, cơ cấu GRDP, tỷ lệ các hộ gia đình...

2.1.2. Phương pháp phỏng vấn

Địa điểm phỏng vấn: Sau khi nghiên cứu tổng quan về các địa bàn trong tỉnh, tác giả chọn phỏng vấn 20 hộ dân chịu ảnh hưởng bởi QL10, bán kính 200m

Nội dung phỏng vấn bao gồm:

Những thông tin chung như: họ tên, tuổi, giới tính, trình độ văn hóa, khoảng cách từ nhà đến QL10.

Những thông tin về kết quả ảnh hưởng tới hộ như: sự thay đổi nghề nghiệp, thu nhập, mức sống, nhà ở, các tiện nghi trong gia đình...

Thời gian phỏng vấn: tháng 02/2021.

Nhóm tác giả xây dựng phiếu phỏng vấn trên cơ sở nội dung đã đề ra và tiến hành phỏng vấn trực tiếp các chủ hộ hoặc thành viên trong hộ để ghi thông tin vào phiếu.

Xử lý kết quả điều tra

Từ các phiếu phỏng vấn thu thập được, nhóm tác giả xử lý số liệu bằng phần mềm Excel để phân chia thành các nhóm hộ, các nhóm nội dung; từ đó đánh giá, phân tích kết quả theo phương pháp thang đo tỷ lệ (Ratio scale) (đối với phân tích sự thay đổi nghề nghiệp, cơ cấu kinh tế, mức thu nhập của các hộ dân được phỏng vấn) và thang đo khoảng (Interval scale) Likert (trong phân tích mức độ tác động của QL10 đến thị trường hàng hóa, cơ hội việc làm).

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Khái quát về Quốc lộ 10 (đoạn qua tỉnh Thanh Hóa)

QL10 (đoạn chạy qua tỉnh Thanh Hóa) theo hướng Tây Bắc - Đông Nam, từ xã Nga Điền (huyện Nga Sơn) qua địa phận huyện Hậu Lộc đến xã Hoàng Lý (huyện Hoàng Hóa). Điểm cuối của tuyến đường nối liền với QL1A - tuyến giao thông huyết mạch Bắc - Nam tại phường Tào Xuyên (thành phố Thanh Hóa). Tổng chiều dài 45 km, chiếm 5,44 % tổng chiều dài các tuyến quốc lộ của tỉnh Thanh Hóa hiện nay [6].

Như vậy, Thanh Hóa là điểm cuối của QL10. Tại đây, QL10 đi qua 3 huyện: Nga Sơn, Hậu Lộc và Hoằng Hóa (là 3/6 huyện thuộc vùng duyên hải của tỉnh) và được kết nối với nhiều loại hình giao thông khác nhau, tạo điều kiện cho sự lan tỏa kinh tế - xã hội :

QL10 được bắt vuông góc với tuyến đường sắt Bắc - Nam, bên cạnh đó nó còn được thông qua các đoạn đường lớn gặp ga Nghĩa Trang hoặc ga Lèn. Vì vậy việc đón trả khách và hàng hóa với đường sắt rất dễ dàng.

Kết nối với đường thủy (việc vận chuyển đường thủy trên tuyến giao thông này gồm cả đường biển và đường sông). Đây là tuyến đường có số lượng cầu phà bắc qua sông nhiều: cầu Sài (sông Chong), cầu Bút Sơn (sông Bút), cầu Thẩm (sông Lèn), cầu Điền Hộ (sông Càn)... Các con sông này chủ yếu thuộc nhánh sông Mã và đổ ra biển Đông qua cửa biển như: Lạch Trường, Lạch Trung.

Do đó, QL10 là một trong các trục phát triển không gian vùng duyên hải tỉnh Thanh Hóa, là tuyến đường huyết mạch nối các địa bàn ven biển và kết nối các tuyến giao thông quan trọng của tỉnh. Trong những năm qua QL10 (đoạn chạy qua các huyện duyên hải tỉnh Thanh Hóa) đã và đang dần khẳng định vai trò của nó đối với sự phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn.

2.2.2. Vai trò của Quốc lộ 10 đối với sự phát triển kinh tế - xã hội tại các huyện vùng duyên hải, tỉnh Thanh Hóa (đoạn Quốc lộ 10 đi qua)

Vai trò của Quốc lộ 10 đối với sự phát triển kinh tế

Góp phần trong sự chuyển dịch cơ cấu ngành kinh tế

Trong cơ cấu GDP theo ngành của các địa bàn chạy dọc tuyến QL10 tại vùng duyên hải tỉnh Thanh Hóa thì ngành nông nghiệp chiếm tỷ trọng cao nhất và có xu hướng giảm: so với năm 2010 thì đến năm 2019 nông nghiệp giảm 8,9%, công nghiệp tăng 4,3% và ngành dịch vụ tăng 4,6% [1] [2].

Bảng 1. Sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế tại Quốc lộ 10 (đoạn qua 3 huyện: Nga Sơn, Hậu Lộc, Hoằng Hóa, tỉnh Thanh Hóa)

Đơn vị: %

Ngành	2010	2019
Nông nghiệp	50,2	41,3
Công nghiệp	21,3	25,6
Dịch vụ	28,5	33,1
Tổng	100	100

Nguồn: Tác giả tổng hợp từ Niên giám thống kê giai đoạn 2010 - 2019

Sự chuyển dịch cơ cấu theo hướng tích cực này đã khẳng định vai trò quan trọng của QL10 đối với sự phát triển kinh tế trên địa bàn. Ngành nông nghiệp giảm do việc thu hẹp diện tích đất nông nghiệp thay vào đó là các hoạt động sản xuất công nghiệp, thương mại và dịch vụ đã được đẩy mạnh. Cùng với đó, dân cư ở các địa bàn dọc QL10 ngày càng có nhiều cơ hội và điều kiện phát huy những tiềm năng của mình để nâng cao mức sống. Theo kết quả điều tra tại các địa bàn trên, trong 20 hộ gia đình thì có đến 82% số hộ khẳng định mức độ ảnh hưởng của QL10 đến sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế của gia đình ở mức độ mạnh, 10% ở mức bình thường và 8,0% là không tác động gì...; việc chuyển dịch cơ cấu ngành kinh tế hộ gia đình diễn ra mạnh nhất ở khu vực bán kính gần QL10 hơn, ngành công nghiệp và dịch vụ chủ yếu phát triển ở bán kính 100m (đặc biệt ở 2 ven đường).

Góp phần thúc đẩy sự phát triển các ngành kinh tế

Kinh tế Nông nghiệp

Đối với trồng trọt và chăn nuôi

Nhờ có QL10 chạy qua cùng với sự kết nối liên hoàn giữa QL10 với các tuyến đường khác mà ngành trồng trọt và chăn nuôi tại các địa bàn ở đây không chỉ có vai trò cung cấp nguồn lương thực, thực phẩm cho vùng mà còn tạo ra nhiều mặt hàng có giá trị kinh tế cao phục vụ thị trường trong và ngoài tỉnh, góp phần cho sự chuyển dịch cơ cấu nông nghiệp nông thôn, đưa các tiến bộ khoa học kỹ thuật cũng như nhiều loại giống mới có năng suất, chất lượng cao như lúa, ngô lai, đậu tương, ớt ngọt, rau sạch... vào trong sản xuất. Hiện nay các địa phương quanh tuyến đường này đã gieo trồng được trên 90% diện tích đất lúa có năng suất cao góp phần đưa năng suất bình quân đạt 5,5 tấn/vụ/ha. Bên cạnh đó, các địa phương này cũng tích cực chuyển đổi diện tích cây trồng sang các loại cây nông nghiệp ngắn ngày như cói, lạc với năng suất đạt trên 2 tạ/sào/vụ; trồng ớt, ngô ngọt,... với định hướng xuất khẩu [4], [5], [8]. Trong đó trên địa bàn huyện Nga Sơn, nhiều cá nhân, doanh nghiệp hoạt động sản xuất, kinh doanh, xuất khẩu các sản phẩm từ cói tương đối hiệu quả, tiêu biểu như: Công ty TNHH Thi Nghệ (thị trấn Nga Sơn), Công ty TNHH Sản xuất Thương mại và Xuất khẩu Cói Xanh (xã Nga Liên)... Năm 2019, tổng doanh thu sản xuất, kinh doanh các sản phẩm từ cói và hàng thủ công mỹ nghệ trên địa bàn huyện Nga Sơn đạt 51,2 tỷ đồng/năm [7].

Cùng với việc đẩy mạnh sản xuất cây trồng, tại các địa phương này cũng không ngừng phát triển chăn nuôi mô hình trang trại và hướng ra xuất khẩu: huyện Nga Sơn với đề án chăn nuôi lợn ngoại xuất khẩu và mô hình nuôi gia cầm trang trại (tiêu biểu ở xã Nga Bạch); huyện Hậu Lộc với phong trào chăn nuôi gia cầm theo hướng công nghiệp, nuôi lợn hướng nạc được đẩy mạnh và phát triển rộng khắp theo hướng mở rộng liên doanh, liên kết, vận động nhân dân cùng góp vốn xây dựng các tổ hợp, các khu trang trại, từng bước tạo thành vùng sản xuất tập trung, tiện cho việc tiêu thụ sản phẩm.

Theo thống kê điều tra từ các hộ dân ven QL10 cho biết: việc chăn nuôi đã đem lại giá trị kinh tế cao, bình quân trong 1 năm gia đình có thể thu nhập từ trên 20 triệu/năm từ việc nuôi gia súc, và trên 10 triệu/năm với việc nuôi các loại gia cầm...

Hiện nay, trên các địa bàn ven trục QL10 có nhiều Trạm bảo vệ thực vật, Phòng phát triển nông nghiệp và nông thôn, các Hợp tác xã. Đây là các địa điểm chuyên đưa ra và cung ứng nhiều loại giống mới hoặc nhập khẩu nhiều loại giống từ Trạm giống Trung ương về từng địa phương, đồng thời trực tiếp thu mua sản phẩm của hộ nông dân vận chuyển qua QL10 để đi phân bố sản phẩm tại nhiều thị trường khác nhau vì thế mà giá trị sản xuất đem lại rất cao.

Đối với nuôi trồng thủy hải sản

Hoạt động thủy sản quanh QL10 diễn ra mạnh mẽ, bao gồm khai thác nuôi trồng và dịch vụ thủy sản. Trong đó việc khai thác, nuôi trồng và đánh bắt chiếm tỷ trọng cao nhất. Hơn nữa các địa bàn ven QL10 này còn gắn liền với nhiều con sông lớn, nhiều cửa biển rộng tạo điều kiện thuận lợi cho việc nuôi trồng và đánh bắt thủy hải sản nước lợ, nước mặn ở biển, cải tạo đầm hồ nuôi tôm sú, các địa phương này luôn đề ra mục tiêu phát triển và mở rộng thị trường cho ngành này.

Tại huyện Nga Sơn: hiện nay nuôi quảng canh cải tiến 230 ha nuôi tôm bằng phương pháp công nghiệp, trên 40 ha nuôi trồng và khai thác chế biến thủy hải sản và đầu tư phát triển đánh bắt xa bờ, xây dựng nhiều cụm dịch vụ nghề cá [1] [4].

Tại Hậu Lộc, hiện có 4/5 xã ven biển: Hải Lộc, Đa Lộc, Minh Lộc và Hưng Lộc đã và đang phát triển mạnh ngành nuôi ngao thương phẩm với sản lượng trên 10.000 tấn/năm (năm 2019). Tuy không nằm trực tiếp ven QL10 song hoạt động của ngành nuôi ngao thương phẩm tại các xã ven biển huyện Hậu Lộc phụ thuộc rất nhiều vào tuyến đường này (với vai trò góp phần mở rộng thị trường cho ngành). Ngoài ra, trên địa bàn còn nuôi trồng gần 1.500 ha vùng bãi triều: tôm sú, cá rô phi đơn tính và hàng năm biển Hậu Lộc còn cung cấp từ 10 đến 12 ngàn tấn muối cho thị trường cả nước [1] [5].

Tại huyện Hoằng Hóa: Năm 2019, tổng sản lượng thủy sản toàn huyện đạt 24.925 tấn. Trong đó: sản lượng nuôi trồng đạt 5.540 tấn, sản lượng khai thác đạt 19.600 tấn, giá trị sản xuất ngành thủy sản đạt 1.220.145 triệu đồng...[1] [8].

Nhìn chung, trong thời gian qua tại các địa bàn quanh QL10, thủy sản được xem là ngành có vai trò quan trọng, đem lại giá trị kinh tế cao. Các mặt hàng thủy sản ở đây hiện đang có mặt trên nhiều thị trường trong và ngoài nước. Việc nuôi trồng và đánh bắt thủy hải sản ngày càng phát triển và khẳng định tên tuổi của mình ở nhiều thị trường khó tính. QL10 góp phần lớn thúc đẩy được thế mạnh thủy sản qua việc vận chuyển lưu thông sản phẩm đến các thị trường do có sự kết nối giữa tuyến đường này với QL1A và đường 217. Hàng năm QL10 vận chuyển hàng ngàn tấn thủy sản từ các địa phương này phân bố đến nhiều địa bàn trên toàn tỉnh và các tỉnh lân cận.

Công nghiệp

Do một trong những điều kiện để hình thành và phát triển các ngành công nghiệp là địa bàn phải có giao thông thuận lợi giúp cho việc vận chuyển xuất nhập khẩu hàng hóa, trang thiết bị vật tư máy móc cũng như xử lý rác thải và cả vấn đề đi lại của công nhân... Vì vậy, các cơ sở sản xuất công nghiệp tại 3 huyện có QL10 chạy qua (vùng Duyên hải, tỉnh Thanh Hóa) chủ yếu diễn ra ven QL10, càng xa QL10 hoạt động sản xuất công nghiệp càng ít và nhỏ lẻ.

Các ngành công nghiệp cơ bản quanh trục QL10

Cùng với quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế các điểm công nghiệp và các khu công nghiệp cũng không ngừng tăng nhanh trên địa bàn dọc QL10. Tiêu biểu:

Công nghiệp sản xuất dệt may: hiện tại trên QL10 có trên 10 cơ sở dệt may, theo dây chuyền hiện đại có vốn đầu tư nước ngoài như Nhật Bản, Hàn Quốc (nhà máy may Xuân Lộc - Hậu Lộc thu nhập bình quân đầu người từ 2 đến 2,5 triệu đồng/tháng).

Ngành sản xuất vật liệu xây dựng: nhằm đáp ứng nhu cầu về xây dựng hiện nay có đến hàng trăm cơ sở sản xuất gạch ngói xung quanh QL10. Tiêu biểu như Nhà máy gạch 26 - 3 ở Hoa Lộc, Hậu Lộc... Năm 2019 từ trục QL10 đã có hàng ngàn vạn gạch ngói được vận chuyển đi phục vụ nhiều địa phương trong và ngoài tỉnh [2] [5].

Ngành chế biến nông sản - thực phẩm - thức ăn chăn nuôi: Dựa vào nguồn nguyên liệu địa phương, chủ yếu là các sản phẩm từ thủy hải sản, lúa gạo như: mắm tôm Nưg lộc, rượu Chi Nê Cầu Lộc (Hậu Lộc),... các sản phẩm được tung ra thị trường cũng đều nhờ vào cầu nối của tuyến QL10.

Tại huyện Nga Sơn, mỗi tuần có hơn 10 tấn hàng từ sản xuất công nghiệp và tiêu thụ công nghiệp được vận chuyển qua QL10 đưa ra cảng xuống tàu biển xuất sang Trung Quốc. Nhờ tìm được đầu ra, đến nay, toàn huyện đã có trên 9.600 cơ sở sản xuất hàng tiêu thụ công nghiệp, trong đó chủ yếu là các mặt hàng về cói. Vùng cói huyện Nga Sơn gồm 8 xã là Nga Điền, Nga Phú, Nga Thái, Nga Tân, Nga Tiến, Nga Liên, Nga Thanh, Nga Thủy, đều nằm ven QL10 [4].

Với việc tận dụng được lợi thế của các tuyến giao thông chạy qua và tính huyết mạch của QL10, đến nay huyện Hoằng Hóa cũng đã có những khu công nghiệp và điểm công nghiệp phát triển khá mạnh, trong đó phải kể đến ngành chế biến hải sản, mộc cao cấp, mây tre đan, sản xuất tăm hương, mi giả đan sợi xuất khẩu.

Như vậy, QL10 như sợi chỉ xuyên suốt nối liền khâu sản xuất và tiêu dùng, giúp quá trình sản xuất tại các địa phương quanh trục đường ngày càng đa dạng hóa các loại hình sản xuất với quy mô ngày càng mở rộng.

Dịch vụ

Những năm gần đây, quanh QL10, các hoạt động dịch vụ luôn được mở rộng và đa dạng nhiều lĩnh vực như: tài chính ngân hàng, bưu chính viễn thông, thương mại, du lịch...

Du lịch: QL10 được xem là điểm dừng chân của hàng ngàn lượt du khách thập phương đến với nhiều danh thắng đẹp như hang Từ Thức, cửa biển Lạch Trường, cụm danh thắng Hàn Sơn; nhiều lễ hội lớn như lễ hội cầu ngư, lễ hội chùa Sùng Nghiêm, di tích lịch sử như Ba Đình, di tích Mai An Tiêm,... ngoài ra còn có sự kết nối liên hoàn với các tuyến đường nối liền với nhiều khu du lịch nổi tiếng khác như: Khu du lịch Hải Tiến (Hoằng Hóa), hang Từ Thức (Nga Sơn).

Thương mại: Quá trình trao đổi hàng hóa phát triển thị trường trên QL10 diễn ra sôi động và mạnh mẽ ở nhiều lĩnh vực. Hiện nay, trên trục QL10 có 18.792 đại lý, cửa hàng kinh doanh thương mại, tiêu biểu có: hiệu vàng Năm Tăng ở Hậu Lộc, đại lý phân phối nội thất ở Nga Sơn, ngoài ra còn nhiều cửa hàng phân phối may mặc khác... Cơ sở vật chất ngày càng được cải thiện với nhiều khu chợ lớn như: chợ Hoàng Anh, chợ Phù ở Hoằng Hóa, chợ Cồn Cao, chợ Hòm, chợ Giàu ở Hậu Lộc, chợ Hèn, chợ Xóm Năm ở Nga Sơn. Mạng lưới dịch vụ thương mại quy hoạch mật thiết với hệ thống mạng giao thông trong đó trục chính là QL10 - kết nối với mạng lưới trên địa bàn các huyện, thị gắn liền với dịch vụ thương mại của các xã.

Nhờ QL10 việc sản xuất, kinh doanh, kết nối thị trường, vận chuyển hàng hóa ngày càng mở rộng. Từ khi tuyến đường 10 được xây dựng đã góp phần tạo điều kiện thuận lợi nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân. Ngày càng có nhiều mặt hàng được đưa vào các huyện tiêu dùng. Ngoài việc kinh doanh các mặt hàng lương thực thực phẩm, hiện nay còn có nhiều loại mặt hàng mới thuộc nhóm đồ điện tử, điện lạnh, đồ trang sức, đồ dùng học sinh và nhiều loại hình kinh doanh khác: nhà nghỉ, chăm sóc sắc đẹp, vui chơi giải trí, internet,... đảm bảo chất lượng và đem lại giá trị kinh tế ngày càng cao.

Vai trò Quốc lộ 10 với đời sống xã hội

Lao động và việc làm: QL10 không chỉ đảm bảo vai trò trong việc lưu thông, vận chuyển và mở rộng thị trường, tuyến đường này còn góp phần giải quyết việc làm cho nhiều hộ lao động. Với việc đa dạng hóa các loại hình sản xuất cũng như phát triển, mở rộng các

ngành nghề trong lĩnh vực công nghiệp, dịch vụ đã tạo ra những việc làm mới cho lao động tại địa phương. Trước đây nguồn lao động trên địa bàn chủ yếu làm nông nghiệp, nhưng từ khi phát triển QL10 người dân địa phương có thể làm việc ngay tại các điểm - khu công nghiệp đóng trên địa bàn huyện và cũng có thể phát triển kinh tế của mình theo hình thức hỗn hợp nhiều loại hình kinh tế gồm cả nông nghiệp, công nghiệp, dịch vụ (có đến 54% hộ gia đình phát triển hình thức kinh tế hỗn hợp này trên trục QL10).

Mức sống - Thu nhập: Nguồn thu nhập của các hộ gia đình tại ven trục QL10 ngày càng tăng nhanh nhờ việc phát triển nhiều loại hình kinh tế cũng như việc vận chuyển giao lưu hàng hóa tại nhiều địa phương với nhau. Thu nhập của người dân không chỉ từ 1 ngành mà là hỗn hợp các ngành. Hiện nay, bình quân mức thu nhập hàng năm của các hộ gia đình trên địa bàn QL10 chạy qua là trên 50 triệu đồng/năm. Trong đó, đối với các hộ ven trục QL10 (bán kính 100m) đã kết hợp tất cả các loại hình kinh tế, tạo mức thu nhập bình quân trên 100 triệu đồng/năm. Đời sống nhân dân ngày càng được nâng cao, số lượng nhà biệt thự chiếm 5%, số lượng nhà tầng chiếm 20%, nhà bằng 45%, nhà ngói 30%, không có nhà tranh. Các đồ đạc tiện nghi trong gia đình ngày càng đầy đủ hơn, số lượng xe máy, ti vi tủ lạnh, điện thoại, điều hòa, ô tô ngày càng tăng.

Xóa đói giảm nghèo: Trong những năm qua do ổn định việc làm tại địa phương, cơ cấu kinh tế hộ gia đình có sự thay đổi tích cực nên người dân trên địa bàn có tuyến QL10 chạy qua đã dần khẳng định được sự lớn mạnh cũng như những bước chuyển mình về kinh tế. Việc xóa đói giảm nghèo trong thời gian này là thành tựu đáng tự hào: tỷ lệ hộ nghèo dưới 5%, số lượng hộ nghèo giảm từ 2% - 3% hộ/năm.

3. KẾT LUẬN

Đối với các huyện: Hậu Lộc, Nga Sơn, Hoàng Hóa nói riêng và tỉnh Thanh Hóa nói chung, QL10 có vai trò rất quan trọng trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội, đặc biệt là trong thời kỳ công nghiệp hóa - hiện đại hóa. QL10 được xem là tuyến giao thông không thể thiếu trong mạng lưới giao thông quốc gia ở tỉnh Thanh Hóa và là động lực phát triển tại các địa phương mà QL10 đi qua. Trong tương lai nhất định QL10 sẽ khẳng định hơn nữa vai trò của mình đối với quá trình phát triển vùng Duyên hải nói riêng và toàn tỉnh Thanh nói chung. Điều này rất cần có những chính sách phát triển hiệu quả và bền vững hơn nữa, nhằm phát huy tối đa những tiềm năng tích cực của QL10.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] The Boston consulting group (2017), *Báo cáo rà soát, cập nhật quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Thanh Hóa đến năm 2020, quy hoạch giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2040*, Invest in Thanh Hoa.
- [2] Cục Thống kê Thanh Hóa, *Niên giám thống kê giai đoạn 2010 - 2019*.
- [3] Nguyễn Minh Hà (2012), *Xây dựng thang đo*, Trường Đại học Mở, TP. Hồ Chí Minh.
- [4] Mai Văn Hải (2020), *Huyện Nga Sơn lãnh đạo phát triển kinh tế - xã hội nhanh và bền vững, nâng cao đời sống Nhân dân*, <https://baothanhhoa.vn/thoi-su/huyen-nga-son-lanh-dao-phat-trien-kinh-te-xa-hoi-nhanh-va-ben-vung-nang-cao-doi-song-nhan-dan/121856.htm>, cập nhật lần cuối: 05/03/2021.

- [5] Nguyễn Huy Năm ĐTT (2019), *UBND huyện tổ chức hội nghị đánh giá tình hình kinh tế - xã hội năm 2019, triển khai kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2020*, <https://hauloc.thanhhoa.gov.vn/portal/Pages/2019-12-19/UBND-huyen-to-chuc-hoi-ghi-danh-gia-tinh-hinh-KT-Xbn6l0f.aspx>, cập nhật lần cuối: 05/03/2021.
- [6] Sở Giao thông vận tải tỉnh Thanh Hóa (2017), *Báo cáo điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển giao thông vận tải tỉnh Thanh Hóa đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*.
- [7] Hương Thảo (2020), *Các sản phẩm cói Nga Sơn vươn mình ra thị trường thế giới*, Baothanhhoa.vn, <https://baothanhhoa.vn/hoi-nhap-quoc-te/cac-san-pham-tu-coi-nga-son-vuon-minh-ra-thi-truong-the-gioi/125281.htm>, cập nhật lần cuối: 05/03/2021.
- [8] UBND huyện Hoằng Hóa (2020), *Báo cáo kết quả xây dựng nông thôn mới đến năm 2019 huyện Hoằng Hóa, tỉnh Thanh Hóa, Số: 14/BC-UBND*.

**THE ROLE OF THE N^o10 NATIONAL ROAD
IN THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE COASTAL
REGION OF THANH HOA PROVINCE**

Nguyen Thi Ngoc, Nguyen Thi Phuong Chi

ABSTRACT

This article consider the role of N^o10 national road to the socio-economic development of 3 districts in the coastal region of Thanh Hoa: Nga Son, Hau Loc, Hoang Hoa. The author used official and reliable documents with interviewing method to investigate the problem. The results are as follows: N^o10 national road is an important road of the districts in the coastal of Thanh Hoa province (sections which it goes through). Recently, this road has gradually asserted its role on the socio-economic development in the area: the economic structure has shifted in a positive direction, promoting the development of economy, people's lives are improved day by day.

Keywords: N^o10 national road, socio-economic, the coastal region of Thanh Hoa.

* Ngày nộp bài: 11/3/2021; Ngày gửi phản biện: 8/4/2021; Ngày duyệt đăng: 12/4/2022